

Rozdział I

Wprowadzenie do tematyki kontroli projektów

1. Wsparcie ze środków UE – podstawowe informacje

W oparciu o zapisy Traktatu z Lizbony prowadzona jest polityka spójności w okresie obowiązywania Wieloletnich Ram Finansowych 2014–2020. Zadania z zakresu tej polityki są realizowane w Polsce przez następujące narzędzia:

- 1) fundusze strukturalne;
- 2) fundusze spójnościowe;
- 3) Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne (EFSI).

W zakresie realizacji wszystkich polityk wspólnotowych Komisja Europejska wymaga, aby systemy zarządzania i kontroli poszczególnych programów, jak również jednostki i podmioty gospodarcze zaangażowane w wydatkowanie środków finansowych zapewniły pełną legalność i prawidłowość w zakresie wydatków, a także konsekwentnie zwalczały oszustwa, korupcję i wszelkie inne niezgodne z prawem działania, które mogłyby wywrzeć negatywny wpływ na budżet Wspólnoty. Systemy zarządzania i kontroli wprowadzone przez władze państw członkowskich mają zapobiegać wszelkim nieprawidłowościom oraz je wykrywać i eliminować na wszystkich poziomach wdrażania polityk wspólnotowych.

W perspektywie finansowej 2014–2020 określono zasady mające zastosowanie dla wdrażania polityk wspólnotowych, które uległy doprecyzowaniu w stosunku do zasad obowiązujących w perspektywie finansowej 2007–2013. Zasady te:

- wyjaśniają odpowiedzialność i zadania różnych organów oraz wzmacniają poczucie odpowiedzialności, wymagając od instytucji zarządzających programami przygotowania corocznych poświadczeń dotyczących zarządzania wraz z rocznymi podsumowaniami końcowych sprawozdań z audytu i przeprowadzonych kontroli. Od instytucji zarządzających wymaga się ustanowienia skutecznych środków za-

pobiegających nadużyciom finansowym, z uwzględnieniem wskazanego ryzyka, zgodnie z zasadami określonymi w treści art. 125 ust. 4 lit. c rozporządzenia 1303/2013;

- zastępują ocenę zgodności systemów zarządzania i kontroli poprzez ustanowienie nowego procesu wyznaczania krajowych instytucji zarządzających;
- w każdym roku obrachunkowym nakładają obowiązek przygotowywania, badania i akceptowania rozliczeń. Zgodnie z założeniami polityki wspólnotowej rok obrachunkowy rozpoczyna się 1 lipca, a kończy 30 czerwca (z wyjątkiem pierwszego okresu rozliczeniowego).

Fundusze strukturalne oraz Fundusz Spójności w perspektywie finansowej 2014–2020 wspierają zadania przedstawione w tabeli 1.

Tabela 1. Zadania wspierane przez fundusze strukturalne oraz Fundusz Spójności w perspektywie finansowej 2014–2020

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Społeczny	Fundusz Spójności
■ inwestycje tworzące miejsca pracy, zwłaszcza w małych i średnich przedsiębiorstwach; ■ inwestycje w infrastrukturę transportową, energetyczną, społeczną, zdrowotną; ■ wspieranie innowacyjności; ■ współpraca transgraniczna, transnarodowa i międzyregionalna.	■ zapobieganie bezrobociu długoterminowemu i bezrobociu młodzieży; ■ aktywizacja osób biernych zawodowo i bezrobotnych; ■ zwalczanie dyskryminacji na rynku pracy; ■ wspieranie przedsiębiorczości; ■ zapewnianie wysokiej jakości i dostępności szkolnictwa wyższego; ■ wzmacnianie kapitału ludzkiego.	■ ochrona środowiska i gospodarka niskoemisyjna; ■ transeuropejskie sieci transportowe (TEN-T); ■ usuwanie niedoborów przepustowości infrastruktury sieciowej; ■ zrównoważony transport i efektywne gospodarowanie zasobami.

Nadrzędne cele wspólnoty w latach 2014–2020 zakładają tworzenie większej liczby lepszych miejsc pracy oraz włączenie społeczne. Są to najważniejsze cele strategii „**Europa 2020**”. Zadaniem europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych jest wsparcie realizacji tej strategii, a także misji specyficznych dla poszczególnych funduszy, w tym spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Reforma europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych na okres programowania 2014–2020 ma na celu zmaksymalizowanie ich wkładu w tę strategię. Strategia „Europa 2020” obejmuje trzy rozległe cele społeczno-gospodarcze dla Unii Europejskiej, które mają być realizowane w latach 2010–2020. Przedstawia je tabela 2.